

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta tas-26 ta' Jannar, 2007

Citazzjoni Numru. 319/2005

A

-vs-

B

Il-Qorti;

Rat l-att tač-čitazzjoni pprezentata fit-3 ta' Ottubru, 2001 li permezz tagħha l-attur ippremetta:

Illi l-attur A u l-konvenuta B żżewġu fis-sebġha u għoxrin (27) ta' mejjun tas-sena elf disa' mija u disgħin (1990) kif jirriżulta mič-čertifikat taż-żwieġ anness u mmarkat Dok. AB1;

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi l-kunsens tal-partijiet għal dan iż-żwieġ kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha;

Illi l-kunsens tal-konvenuta għal dan iż-żwieġ kien vizzjat b'anomalija psikoloġika serja illi għamlitha impossibli għall-konvenuta illi taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

Illi l-kunsens tal-attur għaż-żwieġ imsemmi nkiseb b'qerq dwar kwalita' tal-konvenuta li mix-xorta tagħha fixklet serjament il-ħajja miżżewġa kif ser jiġi pprovat waqt it-trattazzjoni tal-kawża;

Illi għahekk iż-żwieġ bejn il-partijiet hu null u invalidu skond il-liġi.

Għalhekk titlob lil din l-Onorabbli Qorti għaliex m'għandhiex;

1. Tiddeċiedi u tiddikjara li ż-żwieġ bejn il-partijiet tas-sebġha u għoxrin (27) ta' Mejju tas-sena elf disa' mija u disgħin (1990) fuq imsemmi hu null u invalidu għall-finijiet u effetti kollha tal-liġi.

Bl-ispejjeż kontra l-konvenuta li hi minn ngunta għas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni ta' l-attur maħlufa u l-lista tax-xhieda.

Rat in-nota ta' l-eċċezzjonijiet tal-konvenuta pprezentata fis-7 ta' Novembru, 2005 li permezz tagħha eċċepiet;

Illi hija ma taqbilx illi ż-żwieġ tagħha ma' l-attur huwa wieħed null kif indikat mill-attur fiċ-ċitazzjoni mressqa minnu. Hija taqbel illi iż-żwieġ tagħha huwa wieħed null iżda dana biss għal raġunijiet imputabbli lill-istess attur, peress illi huwa ma kienx kapaċi jerfa' r-responsabilitajiet tal-ħajja miżżewġa.

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenuta maħlufa u l-lista tax-xhieda.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavit ta' l-attur, u semgħetu in kontro-eżami.

Rat l-affidavit tal-konvenuta u ta' xhieda ohra imressqa minnha.

Rat il-verbal tas-seduta tal-15 ta' Diċembru, 2006 illi permezz tiegħu l-kawza tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attur qed titlob l-annullament taż-żwieġ kntrattat bejn il-partijiet fis-27 ta' Ġunju, 1990 a bażi tal-Kap. 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenuta fin-nota ta' l-eċċezzjonijiet tagħha qalet li filwaqt li ma toġġezzjonax għall-annullament, jekk hemm xi raġuni għal dan, hija imputabbli lill-attur.

Għalhekk kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin; *“F’materja ta’ żwieġ illi huwa ta’ ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b’hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta’ kreditu likwidu jew responsabilita’ ta’ xi kollizjoni imma f’kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta’ żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta’ diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerggħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero’ dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta’ dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubbju.”* (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

L-artikoli ċitati mill-attur jirrigwardjaw;

19 (1) (ċ) – il-kunsens inkiseb b'qerq dwar il-kwalita' tal-parti l-oħra;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

Mill-provi mressqa mill-attur, il-Qorti assolutament ma jirriżultalha ebda kawżali minn dawk fuq citati. Meta wieħed jeżamina l-affidavit ta' l-attur isib li l-unika lanjanza tiegħu li tista' twassal għall-annullament hija li l-konvenuta kellha xi sinjali ta' dipressjoni, iżda jidher ċar li dan ġara meta ż-żwieġ tagħhom beda jikkrolla. Infatti l-attur isemmi s-sena 1996 meta hija beda jkollha mumentu fejn taqbad tibki u mid-deposizzjoni tat-tabib illi ikkuraha (fl-2001) jidher ċar li dan kien riżultat tal-problemi matrimonjali u mhux il-kawża tagħhom. Fi kliem it-tabib il-konvenuta kellha *illness phobia* li skond hu hija komuni ħafna fost il-Maltin u komunitajiet żgħar. Għalhekk ċertament mhux kawżali għall-annullament.

Naturalment dwar x'ġara wara ż-żwieġ, dan hu mmaterjali għall-kawża ħlief biex jiffa' dawl fuq l-istat ta' fatt ta' qabel iż-żwieġ, iżda anke hawn, fil-fehma tal-Qorti ma hemm xejn li jindika li ż-żwieġ kien vizzjat. Il-partijiet kellhom it-tfal miż-żwieġ tagħhom u sseparaw legalment fl-2004, u għalhekk wara erbatax il-sena żwieġ. Naturalment kien hemm disgwid bejn il-partijiet (fis-sens li finalment isseparaw) u kullhadd beda jgħix ħajtu. Iżda li wieħed jieħu dan bħala indikazzjoni li kien hemm xi kawżali għall-annullament, ikun qed iġebbed l-istess kawżali żżejjed. Kif qalet il-Qorti tal-Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006);

“Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fundamentali fil-ligi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull

Kopja Informali ta' Sentenza

parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijiet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe' li ż-żwieġ huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-iġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux sempliċement diffiċli li wieħed jaqdi l-obligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ."

Rigward id-disposizzjoni kontenta fis-subinċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi provat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument ta' l-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun esklużiet iż-żwieġ innifsu jew esklużiet element essenzjali tal-ħajja mizzewġa jew id-dritt għall-att taz-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-disposizzjoni tirravizza sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat li nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibilita' bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċita' li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti fil-waqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċita' intelletwali, proprju l-att pożittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali.

Il-Qorti nkludiet ir-riferenza għas-sub-inċiż (f) biex iċ-ċitazzjoni minn din is-sentenza tkun sħiħa.

Minn eżami ta' l-affidavit ta' l-attur u l-provi l-oħra wieħed ma jsib la l-inkapaċita' imsemmija. L-attur kellu ħamsa u għoxrin (25) sena meta żżewweġ u l-konvenuta sebgħa u għoxrin (27), u

għalhekk lanqas wieħed ma jista' jirraviza nuqqas ta' kapaċita' li wieħed isib kultant fi żwiġijiet fejn il-partijiet ikunu żgħar ħafna fl-eta'. Kif qalet il-Qorti fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995); "*B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew addirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kuncett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ. F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awwissu, 1995).*

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti tal-Appell ukoll qalet li; "*Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju irid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomlajja psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jigifieri mingħajr impulsi interni li jkunu neħħew il-liberta ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.*" Lanqas ma jidher li l-konvenuta kellha xi problemi ta' saħħa qabel iż-żwieġ li jistgħu isostnu t-talba ta' l-attur. Kif ġia' ingħad mill-Qrati tagħna, il-fatt li wieħed jinduna li ħa żball meta żżewweġ mhux kawżali għall-annullament.

Għal dawn il-motivi kollha l-Qorti tiċhad it-talba attriċi; bl-ispejjeż kontra l-istess attur.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----